น้ำกอก

วารสาร ๔๒ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ปีที่ 42 ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2569

2510-2569 SMART ENTERPRISE SMART SERVICE SMART PEOPLE
59 ANNIVERSARY YEARS

การประปานครหลวง
Metropolitan Waterworks Authority
SMART ENTERPRISE | SMART SERVICE | SMART PEOPLE

วันคล้ายวันสถาปนาการประปานครหลวง ครบรอบ 59 ปี
16 สิงหาคม 2569

เปิดก๊อก

สวัสดีผู้อ่านวารสารน้ำก๊อกทุกท่าน

วาระเดือนสิงหาคมถือเป็นหมุดหมายสำคัญและเป็นเดือนแห่งความภาคภูมิใจของพวกเราชาว กปน. เนื่องในโอกาสครบรอบ 59 ปี การสถาปนาการประปานครหลวง ในวันที่ 16 สิงหาคม 2569 ตลอดระยะเวลาเกือบหกทศวรรษที่ผ่านมา กปน. ไม่เคยหยุดนิ่งที่จะพัฒนาและยกระดับการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและตอกย้ำวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง วารสารฉบับนี้จึงขอพาทุกท่านร่วมเฉลิมฉลองก้าวสำคัญ ภายใต้แนวคิด “Smart Enterprise, Smart Service, Smart People” เริ่มต้นด้วยบทความพิเศษ 59 ปี การประปานครหลวง ที่จะพาไปทบทวนเส้นทางจากรากฐานแห่งความมั่นคงด้านน้ำ สู่การขับเคลื่อนมหานครอัจฉริยะอย่างยั่งยืน

หัวใจสำคัญของการส่งมอบ “Smart Service” คือการสร้างความมั่นใจในคุณภาพน้ำประปา คอลัมน์ คุณภาพน้ำชวนรู้ ฉบับนี้ ได้นำเสนอกรณีศึกษาจากพื้นที่นำร่อง (Sandbox) ในโครงการสร้างความเชื่อมั่นน้ำประปาดื่มได้ เพื่อต่อยอดไปสู่แนวทางการดูแลระบบประปาภายในบ้าน ซึ่งเป็นจิ๊กซอว์ชิ้นสำคัญที่จะช่วยรักษาความสะอาดปลอดภัยของน้ำประปาให้ส่งตรงถึงปลายก๊อกของทุกครัวเรือน

ในมิติของการขับเคลื่อนองค์กรด้วย “Smart People” และ “Smart Enterprise” กปน. ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับความโปร่งใสและหลักธรรมาภิบาล คอลัมน์ MWA CG ได้นำเสนอการถอดบทเรียนเพื่อเสริมสร้างระบบป้องกันการทุจริตภายในองค์กร โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรสำนักงาน ป.ป.ช. ควบคู่ไปกับการสานต่อความมุ่งมั่นในการดูแลทุกภาคส่วนอย่างสมดุล ในคอลัมน์ MWA CSR กับนโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Management Policy) ในตอนที่ 2

นอกจากนี้ การเติบโตอย่างยั่งยืนย่อมต้องเดินเคียงคู่ไปกับการดูแลสิ่งแวดล้อม คอลัมน์ กปน. รักษ์โลก จึงขอชวนทุกคนมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย 7 แนวทางสู่ออฟฟิศสีเขียว (Green Office) เปลี่ยนที่ทำงานให้รักษ์โลกมากยิ่งขึ้น ก่อนจะปิดท้ายหน้าประวัติศาสตร์อย่างน่าประทับใจใน Water’s Odyssey with MWA กับ “สายน้ำแห่งปัญญา” ซึ่งเป็นบทสรุปการเดินทางตามรอยวิศวกรรมน้ำอันน่าทึ่งแห่งอาณาจักรสุโขทัย

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารน้ำก๊อกฉบับนี้ จะเป็นตัวแทนส่งต่อความมุ่งมั่นของ กปน. ในก้าวเข้าสู่ปีที่ 60 ที่พร้อมจะบูรณาการเทคโนโลยี บริการ และศักยภาพของบุคลากร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณาธิการ

เจ้าของ
การประปานครหลวง

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ผู้ว่าการการประปานครหลวง
รองผู้ว่าการ และผู้ช่วยผู้ว่าการ
ทุกสายงาน

บรรณาธิการบริหาร
ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร

บรรณาธิการ
ผู้อำนวยการ
กองผลิตสื่อประชาสัมพันธ์

รองบรรณาธิการ
ผู้อำนวยการกองบริหารงานข่าว

กองบรรณาธิการ
พนักงานฝ่ายสื่อสารองค์กร

ออกแบบและจัดทำ
กองผลิตสื่อประชาสัมพันธ์
ฝ่ายสื่อสารองค์กร

การประปานครหลวง
400 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
ฝ่ายสื่อสารองค์กร การประปานครหลวง
โทรศัพท์ : 0 2504 0123

Email : printmedia.mwa@gmail.com
Homepage : www.mwa.co.th
Facebook : www.facebook.com/MWAthailand
หรือ พิมพ์คำค้นหา "วารสารน้ำก๊อก"
Instagram : @Namkok.MWA

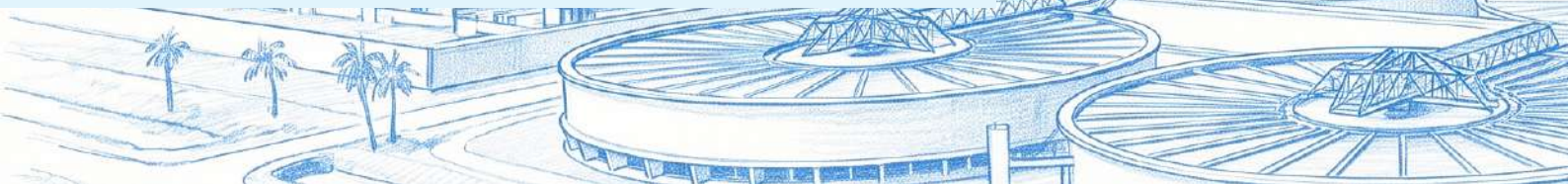

สารบัญ

4 **บทความ**

59 ปี การประปานครหลวง
จากรากฐานแห่งความมั่นคงด้านน้ำ
สู่การขับเคลื่อนมหานครอัจฉริยะอย่างยั่งยืน

8 **คุณภาพน้ำชวนรู้**

การดูแลระบบประปาภายในบ้าน
จากกรณีศึกษาโครงการสร้างความเชื่อมั่นน้ำประปาดื่มได้
ในพื้นที่นำร่อง (Sandbox)

11 **MWA CSR**

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
Stakeholder Management Policy (Part 2)

14 **MWA CG**

ถอดบทเรียนแนวทางการเสริมสร้างระบบป้องกันการทุจริต
ภายในองค์กร โดยวิทยากรสำนักงาน ป.ป.ช.

16 **กปน. รักษ์โลก**

เปลี่ยนที่ทำงานให้รักษ์โลก:
7 แนวทางสู่ออฟฟิศสีเขียว (Green Office) อย่างยั่งยืน

18 **Water's Odyssey with MWA**

สายน้ำแห่งปัญญา บทสรุปการเดินทางสู่สุโขทัย

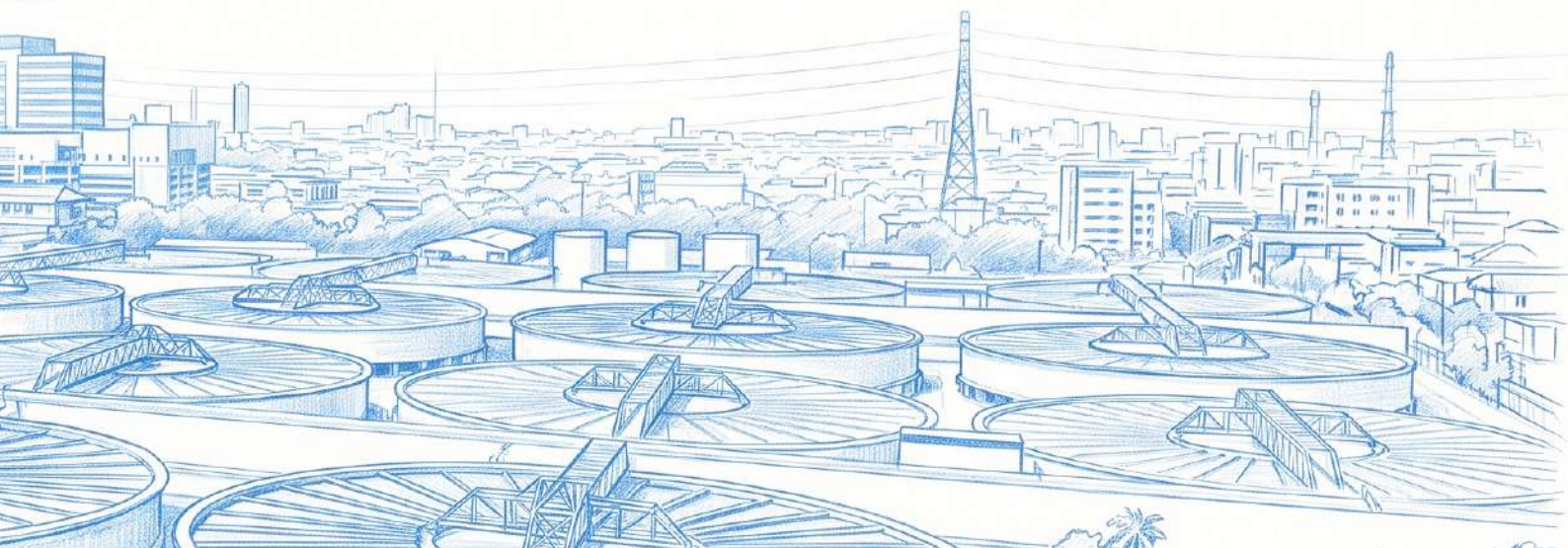

การประปานครหลวง
Metropolitan Waterworks Authority
SMART ENTERPRISE | SMART SERVICE | SMART PEOPLE

59 ปี การประปานครหลวง
จากรากฐานแห่งความมั่นคงด้านน้ำ
สู่การขับเคลื่อนมหานครอัจฉริยะอย่างยั่งยืน

ว.ภัทรา **เขียน** / รัฐพร **ออกแบบ**

“น้ำประปา” อาจเป็นสิ่งที่ผู้คนคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน จนแทบไม่รู้สึกถึงคุณค่า แต่แท้จริงแล้ว น้ำประปา คือ โครงสร้างพื้นฐานที่หล่อเลี้ยงการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และการพัฒนาของเมือง หากปราศจากระบบประปาที่มั่นคง เมืองใหญ่ย่อมไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้

ตลอด 59 ปี นับตั้งแต่การก่อตั้ง การประปานครหลวง (กปน.) องค์กรแห่งนี้ ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบประปาหล่อเลี้ยงคนกว่า 12 ล้านคน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ ด้วยความมุ่งมั่นในการส่งมอบน้ำประปาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ปลอดภัย และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเมืองหลวงของประเทศ

จากภารกิจในวันแรกที่มุ่งสร้างระบบผลิตและจ่ายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่บริการ วันนี้ กปน. ได้พัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรที่บริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก และสร้างความมั่นคงด้านน้ำให้กับคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต

รากฐานที่แข็งแกร่งของการพัฒนาเมือง

ตลอดระยะเวลากว่า 5 ทศวรรษที่ผ่านมา กปน. ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเพิ่มกำลังการผลิต การขยายโครงข่ายท่อประปา การปรับปรุงสถานีสูบจ่ายน้ำ การยกระดับระบบควบคุมคุณภาพน้ำ และการลดน้ำสูญเสีย เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของเมืองและจำนวนผู้ใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สนับสนุน

การเติบโตของเศรษฐกิจ การลงทุน การท่องเที่ยว และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งในแนวราบ และแนวดิ่ง

ความสำเร็จของ กปน. จึงมิได้สะท้อนเพียงตัวเลขกำลังการผลิตหรือความยาวของท่อประปา หากแต่สะท้อนผ่านความเชื่อมั่นของประชาชนที่สามารถใช้น้ำประปาได้อย่างมั่นใจในทุกวัน

ยกระดับมาตรฐานบริการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ความคาดหวังของผู้ใช้บริการเปลี่ยนแปลงไป กปน. จึงเร่งปรับตัวสู่การเป็น Smart Water Utility หรือองค์กรประปาอัจฉริยะ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การผลิต การควบคุมคุณภาพน้ำ การบริหารโครงข่าย การวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงการให้บริการประชาชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพองค์กรและสร้างบริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบัน กปน. พัฒนาระบบติดตามคุณภาพน้ำและการบริหารจัดการเครือข่ายประปาแบบเรียลไทม์ เพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการดำเนินงานเชิงรุก ลดความเสี่ยงจากเหตุขัดข้อง และเพิ่มความมั่นคงในการให้บริการน้ำประปา ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิตและการพัฒนาเมือง

ขณะเดียวกัน กปน. ยังได้พัฒนาบริการดิจิทัลผ่านแอปพลิเคชัน MWA onMobile เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้สะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ลดขั้นตอนการติดต่อราชการ และอำนวยความสะดวกในการใช้บริการในทุกช่วงเวลา สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบราชการดิจิทัลที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และนโยบาย “มหาดไทย Action 5 PLUS” ที่มุ่งพัฒนาระบบราชการให้ทันสมัย ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสาธารณูปโภคที่เป็นรากฐานของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

คุณภาพน้ำที่ดี คือความมั่นคงด้านสาธารณสุข

หนึ่งในภารกิจสำคัญที่ กปน. ยึดมั่นมาโดยตลอด คือการผลิตและจ่ายน้ำประปาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ทุกขั้นตอน ตั้งแต่การบริหารจัดการแหล่งน้ำดิบ กระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพในห้องปฏิบัติการ การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในระบบจ่ายน้ำ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่บริการ ล้วนดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตามแผนน้ำประปาปลอดภัย (Water Safety Plan) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน

น้ำประปาที่มีคุณภาพไม่ได้เป็นเพียงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน หากแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบสาธารณสุข ช่วยลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ สนับสนุนคุณภาพชีวิต และสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ

ขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน

ท่ามกลางความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขยายตัวของเมือง และความไม่แน่นอนของทรัพยากรน้ำ กปน. ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการพัฒนาองค์กรให้มีความคล่องตัว โปร่งใส และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

การดำเนินงานครอบคลุมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การลดการสูญเสียน้ำ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ตลอดจนการยกระดับการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมของสังคม

พร้อมกันนี้ กปน. ยังมุ่งสนับสนุนนโยบาย Action 5 PLUS ของกระทรวงมหาดไทยอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานและการสูญเสียทรัพยากร อันนำไปสู่การใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างคุ้มค่า สนับสนุนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เสริมสร้างความมั่นคงด้านน้ำ และเพิ่มศักยภาพในการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติที่อาจส่งผลกระทบต่อการให้บริการ

แนวทางดังกล่าวสะท้อนบทบาทของ กปน. ในฐานะองค์กรสาธารณูปโภคที่ไม่ได้มุ่งเพียงตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน แต่ยังร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย และสร้างความมั่นคงด้านน้ำเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในระยะยาว

ก้าวสู่ทศวรรษใหม่ ด้วยวิสัยทัศน์แห่งอนาคต

ในวาระครบรอบ 59 ปี กปน. กำลังก้าวสู่ช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนาองค์กร โดยยึดมั่นในวิสัยทัศน์ **“ประปาคุณภาพ เพื่อชีวิตที่ดี”** พร้อมขับเคลื่อนองค์กรด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ เพื่อรองรับการเติบโตของมหานครในอนาคต

กปน. พร้อมสานต่อบทบาทในการเป็นองค์กรสาธารณูปโภคชั้นนำ ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย **“มหาดไทย Action 5 PLUS”** ผ่านการสร้างความมั่นคงด้านน้ำ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาบริการดิจิทัลที่เข้าถึงง่าย การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างความพร้อมของเมืองในการรับมือกับความท้าทายในอนาคต

เป้าหมายของ กปน. จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเป็นผู้ให้บริการน้ำประปา หากแต่เป็นองค์กรที่ร่วมสร้างเมืองที่น่าอยู่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักการ **“บำบัดทุกข์ บำรุงสุข”** ซึ่งเป็นพันธกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย

SMART WATER FOR SMART CITY

ก้าวสู่อนาคตระบบน้ำอัจฉริยะ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

SMART ENTERPRISE
องค์กรอัจฉริยะ
ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี
และนวัตกรรม

SMART SERVICE
บริการอัจฉริยะ
เข้าถึงง่าย รวดเร็ว
และตอบโจทย์ประชาชน

SMART PEOPLE
บุคลากรคุณภาพ
พร้อมสร้างสรรค์อนาคต
ระบบน้ำอย่างยั่งยืน

UHM GROUP ขอร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนนวัตกรรมระบบน้ำ
สู่อนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน

Mbus

Mbus

RS 485

Pulse

4–20 mA

UHM GROUP

UHM GO green

ดาวน์โหลดแอพพลิเคชั่น
เพื่อเข้าถึงข้อมูลสินค้าและบริการ

ฝ่ายคุณภาพน้ำ **เขียน**
รัฐพร **ออกแบบ**

ตอน

การดูแลระบบประปาภายในบ้าน

จากกรณีศึกษาโครงการ สร้างความเชื่อมั่นน้ำประปาดื่มได้ ในพื้นที่นำร่อง (Sandbox)

น้ำประปาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต แต่ความมั่นใจในคุณภาพน้ำประปาของประชาชนสิ้นสุดลงที่ **“มาตรวัดน้ำ”** หน้าบ้านเท่านั้น ข้อมูลการสำรวจความเชื่อมั่นน้ำประปาดื่มได้จาก **“โครงการสร้างความเชื่อมั่นน้ำประปาดื่มได้ในพื้นที่นำร่อง (Sandbox)”** ซึ่งเป็นโครงการที่การประปานครหลวงดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าคุณภาพน้ำประปาสะอาดดื่มได้ ในกลุ่มชุมชนผู้มีรายได้น้อย สร้างโอกาสเข้าถึงน้ำประปาสะอาด (สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน, SDGs) ยกระดับคุณภาพชีวิต และลดค่าใช้จ่ายด้านการบริโภคน้ำของประชาชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในคุณภาพน้ำและมั่นใจในกระบวนการผลิตน้ำประปาของการประปานครหลวง (กปน.) ว่าสะอาดได้มาตรฐานองค์การอนามัยโลก (WHO) แต่มีผู้เชื่อมั่นว่าสามารถดื่มน้ำประปาจากก๊อกได้โดยตรงค่อนข้างน้อย และเลือกที่จะแบกรับภาระค่าใช้จ่ายซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดราคาสูงกว่าน้ำประปา 400 เท่า เพื่อแลกกับความสบายใจและความสะดวกสบาย คณะทำงานแผนน้ำประปาปลอดภัยได้นำผลจากแบบสำรวจความเชื่อมั่นฯ มาประเมินความเสี่ยงตามแนวทาง WSP in Household ของ WHO พบว่า ความเสี่ยงที่แท้จริงซ่อนตัวอยู่ **“ภายในบ้าน”** ซึ่งหมายถึง **ระบบเส้นท่อและอุปกรณ์จัดเก็บน้ำภายในครัวเรือนที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ผลิต** บทความนี้จึงมุ่งนำเสนอแนวทางการดูแลระบบประปาภายในบ้าน เพื่อเปลี่ยน **“จุดเสี่ยง”** ให้เป็น **“จุดปลอดภัย”** สร้างสุขอนามัยที่ดีแก่สมาชิกในครอบครัวทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนและสร้างความเชื่อมั่นในการดื่มน้ำประปาจากก๊อกมากขึ้น

ผลประเมินความเสี่ยงด้วยแบบสำรวจความเชื่อมั่นฯ จากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่นำร่อง (Sandbox) 67 ครัวเรือน จากทั้งหมด 74 ครัวเรือน พบประเด็นความเสี่ยงในระดับสูงมาก (Very High) ที่ต้องปรับปรุงและแก้ไขทันที ดังนี้

1. สายยาง

“น้ำสะอาดผ่านสายยางสกปรก ย่อมกลายเป็นน้ำสกปรก” ดังนั้น ควรปล่อยน้ำออกจากสายยางให้หมดหลังใช้งานทุกครั้ง เพื่อป้องกันน้ำขังอันเป็นสาเหตุของการเกิดตะไคร่น้ำ เชื้อรา กลิ่นอับ และเก็บสายยางให้เรียบร้อย ไม่วางทิ้งไว้ในระดับพื้นดิน โดยใช้ขอติดผนังหรือรอกเก็บสายยาง รวมถึงควรตรวจสอบรอยรั่วซึมตามข้อต่อและก๊อกน้ำสม่ำเสมอ

2. เครื่องกรองน้ำ

เครื่องกรองน้ำติดตั้งเพื่อสร้าง **“เกราะป้องกัน”** จากความไม่เชื่อมั่นในคุณภาพน้ำ หากขาดการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี **“เครื่องกรองน้ำ”** อาจเป็น **“แหล่งสะสมเชื้อโรค”** ทำให้น้ำที่กรองปนเปื้อนและก่อให้เกิดโรคตามมา ดังนั้น ควรดูแลรักษาเครื่องกรองน้ำให้ถูกวิธีอย่างสม่ำเสมอ โดยทำความสะอาดและเปลี่ยนไส้กรองเมื่อครบอายุการใช้งาน ทั้งนี้ อายุไส้กรองขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้น้ำ

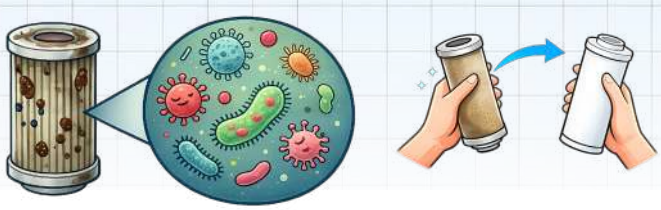

3. ถังพักน้ำ

ถังพักน้ำเปรียบเสมือน **“จุดเสี่ยง”** ของบ้าน ผลสำรวจระบุว่ากว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือน ไม่เคยล้างถังพักน้ำในรอบ 5 ปี ซึ่งนำไปสู่การสะสมของตะกอนสารแขวนลอย การเกิดฟิล์มจุลินทรีย์ (Biofilm) และเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค ถังพักน้ำที่มีฝาปิดสนิทแต่ไม่ใช่ระบบปิดที่สมบูรณ์ ยังมีอากาศอยู่ภายในถัง และเชื้อโรคมีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อมและอากาศอาจไปเจริญเติบโตในน้ำที่กักเก็บไว้ โดยปกติน้ำประปาในท่อจ่ายน้ำจะมีคลอรีนอิสระคงเหลือมากพอที่จะฆ่าเชื้อโรคที่อาจปนเปื้อนมาภายหลัง แต่เมื่อน้ำถูกเก็บไว้ในถังพักเป็นเวลานาน คลอรีนจะค่อย ๆ สลายไป จนมีปริมาณไม่เพียงพอที่จะฆ่าเชื้อโรคและสิ่งสกปรกจากภายนอก ดังนั้น การล้างถังพักน้ำอย่างน้อยทุก 6 เดือนจะช่วยลดความเสี่ยงที่ทำให้น้ำในถังพักน้ำมีคุณภาพด้อยลง นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพถังรอยแตกรั่วและฝาถังอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยลดโอกาสการปนเปื้อน

4. ตู้กดน้ำหยอดเหรียญ

ควรเลือกใช้ตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญที่ได้มาตรฐาน โดยดูจาก

- ☑ การแสดง “ใบอนุญาตประกอบกิจการ” (มีอายุ 1 ปี)
- ☑ สถานที่ตั้งมีระยะห่างจากท่อระบายน้ำ ตลาดสด แหล่งขยะ ปลอดสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบ เป็นต้น
- ☑ ตู้ยกสูงจากพื้นอย่างน้อย 10 ซม. ภายนอกตู้สะอาด ไม่มีฝุ่นจับหนา ไม่ผุกร่อน รั่วซึม หรือเป็นสนิม
- ☑ แสดงการจดบันทึก วัน เดือน ปี ที่เปลี่ยนไส้กรองทุกครั้ง
- ☑ แสดง วัน เดือน ปี ที่ตรวจสอบคุณภาพน้ำ และมีคำเตือน **“ตัวอักษรสีแดง”** บนพื้นสีขาว ระบุว่า **“ระวังอันตราย หากไม่ตรวจสอบวันเดือนปีที่เปลี่ยนไส้กรองและตรวจสอบคุณภาพน้ำ”**
- ☑ ห้องจ่ายน้ำไม่มีคราบสกปรก ตะไคร่น้ำ หรือน้ำขัง ฝาปิดห้องจ่ายน้ำ ไม่ชำรุดแตกหัก
- ☑ ควรล้างภาชนะให้สะอาดก่อนบรรจุน้ำ ขณะรองน้ำปากภาชนะไม่จ่อติดหัวจ่ายน้ำ
- ☑ ควรเลือกใช้ตู้ที่ตั้งอยู่ในที่ร่มไม่มีแสงแดดส่องถึง เพราะแสงแดดมักทำให้เกิดตะไคร่ภายในหัวบรรจุ
- ☑ น้ำดื่มต้องใส ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรสชาติ

5. ภาชนะที่ใช้บรรจุน้ำไม่สะอาด

ภาชนะบรรจุน้ำดื่มเป็นอีกหนึ่งจุดเสี่ยงที่ควรให้ความสำคัญ โดยขวดพลาสติกใช้ซ้ำหากไม่ทำความสะอาด อาจกลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคได้ จุดที่เจอเชื้อโรคมากที่สุด คือ ปากขวด และฝาขวด สิ่งที่ควรทำเมื่อนำขวดพลาสติกเก่ามาใช้ซ้ำ คือ

- ☑ ล้างทำความสะอาดขวดน้ำอย่างสม่ำเสมอ ทิ้งไว้ให้แห้งก่อนนำมาใช้ใหม่
- ☑ สังเกตลักษณะขวดให้ดี หากมีรอยขูดขีด บุบ ชำรุด รั่ว แตกร้าว ไม่ควรนำมาใช้
- ☑ ขวดที่ปนเปื้อน สิ่งสกปรก หรือบรรจุสิ่งอื่นนอกจากน้ำดื่ม/เครื่องดื่ม ไม่ควรนำมาใช้ซ้ำ
- ☑ ไม่ควรใช้ขวดพลาสติกชนิด PET (Polyethylene Terephthalate) บรรจุน้ำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

ความปลอดภัยของน้ำประปาที่ยั่งยืน เริ่มต้นที่ความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตน้ำ (กปน.) และผู้ใช้น้ำ โดย กปน. รับหน้าที่ดูแลคุณภาพน้ำประปาจนถึงหน้าบ้าน แต่การปกป้องสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว คือ หน้าที่ของเจ้าของบ้าน ในการดูแลระบบประปาหลังมาตรวัดน้ำ การสละเวลาเพียงเล็กน้อยในการตรวจสอบจุดสำคัญ ได้แก่ ถังพักน้ำ ปั๊มน้ำ ท่อประปา อุปกรณ์ใช้น้ำ และเครื่องกรองน้ำ จะช่วยให้น้ำประปาสะอาดปลอดภัย เหมือนที่โรงงานผลิตน้ำ ช่วยเปลี่ยนความกังวลใจให้เป็นความมั่นใจในการดื่มน้ำประปาจากก๊อก เปลี่ยนค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองให้เป็นความมั่นคงทางการเงินของครอบครัวในระยะยาว และเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของทุกคนในครอบครัว

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย
Stakeholder Management Policy (ตอนที่ 2)

กองบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฝ่ายบริหารความรับผิดชอบต่อสังคม **เขียน** / รัฐพร **ออกแบบ**

หลังจากที่วารสารน้ำก๊อกเล่มที่แล้ว เราได้เจาะลึกนโยบายที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยงานเชิงนโยบายและผู้ถือหุ้นภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงภารกิจ คู่ค้า และพันธมิตรกันไปแล้ว ในตอนที่ 2 นี้ เราจะมาทำความรู้จักกับผู้มีส่วนได้เสียอีก 4 กลุ่มที่เหลือ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโต ทั้งในด้านการให้บริการประชาชน การดูแลบุคลากรภายใน การรับผิดชอบต่อสังคม และการสื่อสารสาธารณะ เพื่อก้าวสู่การเป็นองค์กรที่เติบโตอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง...

5 ลูกค้า

นโยบาย

มุ่งมั่นสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้กับลูกค้าที่จะได้รับผลิตภัณฑ์และบริการที่ดีมีคุณภาพในระดับราคาที่เหมาะสมและยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว เพียงพอและเป็นประโยชน์ต่อลูกค้า

แนวปฏิบัติที่ดี

- ผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ด้วยแรงดันที่เหมาะสม เพียงพอ ครอบคลุมในทุกพื้นที่บริการอย่างทั่วถึง มั่นคงและมีเสถียรภาพ
- บริการลูกค้าในด้านต่าง ๆ ให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด โดยดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายน้ำประปา บริการสำรวจออกแบบก่อสร้างวางท่อประปา เพื่อขยายเขตจำหน่ายน้ำ ติดตั้งประปาใหม่ บริหารจัดการน้ำสูญเสีย บำรุงรักษาระบบจ่ายน้ำ สำรวจหาท่อรั่ว ซ่อมท่อแตกรั่ว บริหารจัดการแรงดันน้ำในพื้นที่ และบริการเสริมที่เกี่ยวกับธุรกิจประปา เป็นต้น
- ปฏิบัติต่อลูกค้าทุกรายอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม
- พัฒนากระบวนการทำงานและช่องทางการให้บริการ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้อย่างเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า
- จัดให้มีช่องทางเพื่อรับฟังความคิดเห็นของลูกค้า และดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียนด้วยความรวดเร็วอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ
- เปิดเผยข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับน้ำประปาและการให้บริการอย่างครบถ้วนถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าโดยการจัดให้มีกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อรับฟังความต้องการ/ความคาดหวัง/ความกังวล และนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า

6 พนักงานและผู้ปฏิบัติงาน

นโยบาย

ตระหนักถึงความสำคัญว่าพนักงานและผู้ปฏิบัติงานทุกคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า นำมาซึ่งความสำเร็จ ความก้าวหน้าและการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถของพนักงาน รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากพนักงานและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับอย่างเสมอภาค ส่งเสริมการเรียนรู้ เสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการทำงานเป็นทีม ดูแลความปลอดภัย ให้ผลตอบแทนที่เป็นธรรม และปฏิบัติต่อพนักงานและผู้ปฏิบัติงานบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน

แนวปฏิบัติที่ดี

- ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับพนักงานและผู้ปฏิบัติงาน บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน
- บริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์/เป้าหมายขององค์กรและจัดวางระบบและกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ทั้งในเรื่องการสรรหา การพัฒนาการประเมินผลการปฏิบัติงาน การแต่งตั้งและโยกย้ายรวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษ ให้มีความชัดเจนโปร่งใสยุติธรรม
- ให้ผลตอบแทนที่เป็นธรรมกับพนักงานและผู้ปฏิบัติงาน จัดให้มีสวัสดิการที่เป็นธรรมและเหมาะสมรวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานตามแนวทาง Quality of work life โดยพิจารณาองค์ประกอบของ Happy Workplace ในหัวข้อต่าง ๆ ตลอดจนจัดการดูแลสภาพแวดล้อมการทำงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย สวัสดิภาพ และอาชีวอนามัยที่ดี
- ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานและผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนให้พนักงานได้รับการจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงาน รวมทั้งสนับสนุนให้พนักงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาต่อยอดนวัตกรรม
- ให้พนักงานถือปฏิบัติตามค่านิยมองค์กร จริยธรรมและจรรยาบรรณการดำเนินงาน รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
- ปลูกฝังให้พนักงานมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังคม และสิ่งแวดล้อม
- รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากพนักงานทุกระดับอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคโดยมีช่องทางให้พนักงานสามารถแจ้งเรื่องที่ส่อไปในทางผิดข้อบังคับการทำงาน ระเบียบข้อกำหนด คำสั่ง ประกาศหรือกฎหมายได้
- สนับสนุนให้พนักงานมีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยพิจารณาถึงความต้องการในการรับรู้ข้อมูล และข่าวสารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสื่อสารผ่านช่องทางที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้รับสารในช่วงเวลาที่เหมาะสม

7 ชุมชนและสังคม

นโยบาย

ยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างประโยชน์ของชุมชนและสังคม รวมถึงสนับสนุนให้พนักงานและผู้ปฏิบัติงานมีจิตอาสาในการมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม และเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง รวมถึงรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากบุคคล/กลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นต่อ กปน. เพื่อให้เกิดแนวทางร่วมกันในการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน

แนวปฏิบัติที่ดี

- สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะชุมชนที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ กปน. โดยการสนับสนุนกิจกรรมสาธารณประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมของชุมชนในพื้นที่บริการ ชุมชนต้นน้ำ และชุมชนปลายน้ำ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ที่สังคมและชุมชนจะพึงได้รับอย่างยั่งยืน
- ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน ควบคุมดูแลการบริหารจัดการกำจัดของเสีย ทั้งจากกระบวนการผลิตและการใช้งานทั่วไป รวมถึงสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ สู่สภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและการติดตามเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม/โครงการ ให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะทางการศึกษาของเยาวชนและประชาชนทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและสังคมไทย
- จัดกิจกรรม/โครงการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น กรณีเกิดภัยพิบัติ โรคระบาด เป็นต้น
- สร้างความเข้าใจด้วยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ/หรือข้อร้องเรียนปัญหาและผลกระทบ อันอาจเกิดขึ้นกับบุคคล/กลุ่มบุคคล/ชุมชนโดยรอบ เพื่อจัดการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที อันจะเป็นรากฐานของการอยู่ร่วมกันระหว่างองค์กรและชุมชนสังคมอย่างราบรื่นและยั่งยืน
- เปิดเผยข้อมูลการดำเนินกิจการอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ทั้งในรายงานประจำปี รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงบทความและข่าวสารต่าง ๆ

8 สื่อมวลชน

นโยบาย

ตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชน เพื่อให้สามารถสื่อสารต่อไปยังสาธารณชนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและรวดเร็ว

แนวปฏิบัติที่ดี

- เผยแพร่ สื่อสารข้อมูลข่าวสาร นโยบายการดำเนินงานโครงการขนาดใหญ่ หรือบริการใหม่และการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ให้สื่อมวลชนรับทราบอย่างทั่วถึงโดยเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และตรงประเด็น รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อมั่นในองค์กร รวมถึงเสริมสร้างภาพลักษณ์ และความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชน ด้วยการให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนได้มีโอกาสพบปะ พูดคุย สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง/เชิญเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ CSR ของ กปน.

จากนโยบายและแนวปฏิบัติทั้ง 8 กลุ่ม กปน. ได้แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์การบริหารจัดการที่ไม่ได้มองเพียงแค่ผลสัมฤทธิ์ทางการดำเนินงานเท่านั้น แต่มุ่งสร้าง “ความสมดุล” ในทุกมิติรอบด้าน

การประยุกต์ใช้มาตรฐานสากล AA1000SES อย่างเป็นรูปธรรมนี้ สะท้อนให้เห็นว่า กปน. มุ่งมั่นที่จะก้าวเดินไปข้างหน้าพร้อมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี เพื่อก้าวสู่การเป็น “องค์กรสมรรถนะสูงที่มุ่งเน้นการเติบโตอย่างยั่งยืน” และเป็นเสาหลักด้านสาธารณูปโภคที่ประชาชนไว้วางใจตลอดไป

ถอดบทเรียน

แนวทางการเสริมสร้าง ระบบป้องกันการทุจริตภายในองค์กร

โดยวิทยากรสำนักงาน ป.ป.ช.

ฝ่ายธรรมาภิบาล **เขียน** / รัฐพร **ออกแบบ**

การประปานครหลวง (กปน.) จัดอบรมหลักสูตร “การป้องกันและต่อต้านการทุจริตภายในองค์กร” ให้แก่บุคลากร กปน. และสมาชิกสภาธรรมาภิบาล กปน. ชุดที่ 5 จำนวนทั้งสิ้น 167 คน เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2569 ในรูปแบบออนไลน์ โดยมี นายเกษม จิตติวุฒินนท์ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นวิทยากร ทั้งนี้ ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับ “แนวทางการเสริมสร้างระบบป้องกันการทุจริตภายในองค์กร” ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน สรุปผลได้ดังนี้

29.80% ด้านการเสริมสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม

แนวทาง : ควรดำเนินการสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม การรณรงค์ และกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมส่งเสริมวัฒนธรรม “ไม่ทนต่อการทุจริต” และสนับสนุนช่องทางการแจ้งเบาะแส

22.80% ด้านการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการทางวินัย

แนวทาง : ควรกำหนดมาตรการทางวินัยและกฎหมายที่ชัดเจน โปร่งใส และบังคับใช้อย่างเสมอภาค โดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงดำเนินการอย่างรวดเร็วเมื่อพบการกระทำผิด เพื่อสร้างความเกรงกลัวต่อการทำผิด

17.50% ด้านการพัฒนาระบบและกลไกการป้องกัน

แนวทาง : ควรทบทวนและออกแบบกระบวนงานใหม่ให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงใช้ระบบ IT เพื่อปิดช่องว่างด้านความเสี่ยงในการทุจริต

14.00% ด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์กร

แนวทาง : ควรกำหนดนโยบายและจรรยาบรรณองค์กรที่ชัดเจน พร้อมทั้งสื่อสารและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารต้องแสดงบทบาทเป็นต้นแบบ และผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร “ที่ไม่ยอมรับการทุจริต”

8.00% ด้านการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

แนวทาง : ควรพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลที่เข้าถึงได้ง่าย โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุน กำหนดมาตรฐานการรายงานที่ชัดเจนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดโอกาสการปกปิดข้อมูล

7.00% ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือของบุคลากรภายในหน่วยงาน

แนวทาง : ควรพัฒนาเครือข่ายภายในองค์กรให้เข้มแข็งโดยส่งเสริมบทบาทของบุคลากรในฐานะ “ผู้เฝ้าระวัง” สร้างกลไกความร่วมมือในการป้องกันและแจ้งเบาะแสอย่างเป็นระบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า แนวทางที่บุคลากร กปน. ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตในองค์กรมากที่สุด คือ การเสริมสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรให้ไม่ทนต่อการทุจริต รองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายและมาตรการทางวินัยอย่างจริงจัง การพัฒนาระบบและกลไกการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์กรที่ผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบ และผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร “ที่ไม่ยอมรับการทุจริต” สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากร กปน. มองการแก้ไขปัญหาการทุจริตในลักษณะบูรณาการ โดยให้ความสำคัญทั้งในมิติของพฤติกรรมบุคลากร ระบบงาน และกลไกการกำกับดูแล ในขณะที่มาตรการด้านความโปร่งใสและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ แม้มีสัดส่วนรองลงมา แต่ยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสนับสนุนให้ระบบป้องกันการทุจริตมีความเข้มแข็งและยั่งยืน...

เปลี่ยนที่ทำงาน ให้รักษ์โลก: 7 แนวทาง สู่ออฟฟิศสีเขียว (Green Office) อย่างยั่งยืน

จิตราภรณ์ **เขียน** / รัฐพร **ออกแบบ**

ในแต่ละวันเราใช้เวลาอยู่ในสถานที่ทำงานไม่ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง กิจวัตรประจำวันในสำนักงานตั้งแต่การเปิดคอมพิวเตอร์ พิมพ์เอกสาร ไปจนถึงการเปิดเครื่องปรับอากาศ ล้วนดึงเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างมหาศาล และสร้างขยะในปริมาณที่เราอาจคาดไม่ถึง ด้วยเหตุนี้แนวคิด “ออฟฟิศสีเขียว” (Green Office)” จึงก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญ ไม่ใช่เพียงแค่เทรนด์รักษ์โลก แต่เป็นมาตรฐานใหม่ที่ทุกองค์กรควรผลักดันการเปลี่ยนแปลงที่ทำงานให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนั้น ไม่ได้ต้องการงบประมาณมหาศาล ทว่าเริ่มต้นได้จาก “สองมือ” ของพนักงานทุกคน ด้วยแนวทางปฏิบัติง่าย ๆ 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เริ่มต้นที่ตัวเอง ลดขยะส่วนตัวในสำนักงาน

การลดขยะที่ต้นทางคือวิธีที่ยั่งยืนที่สุด เราสามารถลดปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use Plastic) ได้ง่าย ๆ ด้วยการพกอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ขวดน้ำ แก้วน้ำ กล่องใส่อาหาร ช้อนส้อม และหลอด นอกจากนี้ การพกถุงผ้าติดโต๊ะไว้สำหรับใส่ของแทนการรับถุงพลาสติก รวมถึงการกลับมาใช้ “ผ้าเช็ดหน้า” แทนการดึงกระดาษทิชชูอย่างสิ้นเปลือง ก็ช่วยลดปริมาณขยะสะสมในสำนักงานได้เป็นอย่างดี

2. คัดแยกก่อนทิ้ง จัดการขยะให้ถูกที่

เมื่อหลีกเลี่ยงการสร้างขยะไม่ได้ การ “แยกขยะ” จึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ขยะถูกนำไปจัดการหรือรีไซเคิลได้อย่างถูกวิธี ก่อนทิ้งขยะทุกครั้ง ควรสังเกตและแยกทิ้งตามถังขยะ 4 สี ได้แก่

ถังสีเหลือง (ขยะรีไซเคิล) สำหรับวัสดุที่นำไปแปรรูปใหม่ได้ เช่น ขวดพลาสติก แก้ว กระดาษ

ถังสีเขียว (ขยะอินทรีย์) สำหรับเศษอาหารและขยะที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ

ถังสีแดง (ขยะอันตราย) สำหรับขยะที่มีสารเคมีปนเปื้อน เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ หมึกพิมพ์

ถังสีน้ำเงิน (ขยะทั่วไป) สำหรับขยะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าต่อการรีไซเคิล เช่น ถุงขนม ซองพลาสติก

3. ยุคดิจิทัลต้องลดกระดาษ ลดการสิ้นเปลืองหมึกพิมพ์

เทคโนโลยีในปัจจุบันเอื้อให้เราทำงานแบบไร้กระดาษ (Paperless) ได้มากขึ้น ควรปรับพฤติกรรมโดยหันมาส่งข้อมูล ไฟล์งาน หรือแจ้งข่าวสารผ่านอีเมล (E-mail) และช่องทางออนไลน์แทนการพิมพ์เอกสารแจกจ่าย หากจำเป็นต้องพิมพ์ ควร “ตรวจทานความถูกต้อง” ของงานบนจอคอมพิวเตอร์อย่างละเอียดก่อนสั่งพิมพ์ทุกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่ทำให้ต้องสูญเสียทั้งกระดาษและหมึกพิมพ์ไปโดยเปล่าประโยชน์

4. หมุนเวียนทรัพยากร ใช้กระดาษให้คุ้มค่าที่สุด

กระดาษที่ถูกพิมพ์แล้วยังคงมีค่าเสมอ ควรปลูกฝังนิสัยการใช้กระดาษให้ครบทั้ง 2 หน้า สำหรับกระดาษที่ใช้งานครบแล้วอย่าเพิ่งทิ้งลงถัง สามารถรวบรวมนำไปบริจาคเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น การทำสื่ออักษรเบรลล์สำหรับผู้พิการทางสายตา นอกจากนี้ กล่องกระดาษเก่าหรือลังพัสดุที่ไม่ได้ใช้ สามารถนำมาดัดแปลงเป็นกล่องเก็บอุปกรณ์สำนักงานเก๋ ๆ ช่วยประหยัดงบในการซื้อของตกแต่งใหม่ได้อีกด้วย

5. ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ทรัพยากรน้ำมักถูกมองข้ามในสำนักงาน เราสามารถช่วยกันประหยัดได้โดยการปิดก๊อกน้ำให้สนิททุกครั้งหลังใช้งาน หากพบอุปกรณ์ชำรุดหรือน้ำรั่วซึม ควรรีบแจ้งซ่อมแซมทันที ในการล้างมือควรเลือกใช้สบู่เหลวในปริมาณที่พอเหมาะและเลือกชนิดที่ล้างออกง่าย เพื่อลดการใช้น้ำ เคล็ดลับเล็ก ๆ ที่น่าสนใจคือ “น้ำดื่มที่เหลือในแก้ว” อย่าเพิ่งเททิ้งลงอ่าง ให้นำไปรดน้ำต้นไม้ในบริเวณออฟฟิศแทน

6. ปรับพฤติกรรม ประหยัดพลังงานเครื่องปรับอากาศ

เครื่องปรับอากาศคือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่กินไฟมากที่สุดในสำนักงาน ควรตั้งอุณหภูมิไว้ที่ระดับมาตรฐาน 25 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นจุดที่ร่างกายเย็นสบายและไม่กินไฟจนเกินไป ควรหลีกเลี่ยงการนำสิ่งของที่มีความร้อน (เช่น กาต้มน้ำร้อน หรือเตาไมโครเวฟ) เข้ามาใช้งานในห้องปรับอากาศ เพราะจะทำให้คอมเพรสเซอร์ทำงานหนักขึ้น นอกจากนี้ ควรงดเปิดเครื่องปรับอากาศก่อนถึงเวลางานและปิดทันทีเมื่อเลิกงาน

7. ถอดปลั๊ก-ปิดสวิตช์ ลดใช้ไฟฟ้าโดยไม่จำเป็น

พลังงานแฝง (Phantom Load) เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา แม้เราจะไม่ได้ใช้งานอุปกรณ์นั้น ๆ ดังนั้น พนักงานทุกคนควรช่วยกันปิดไฟดวงที่ไม่จำเป็น โดยเฉพาะในช่วงพักกลางวัน หากต้องลุกจากโต๊ะทำงานไปประชุมหรือทำธุระ ควรปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์ไว้เสมอ และที่สำคัญที่สุดคือ เมื่อสิ้นสุดวันทำงาน ต้องปิดสวิตช์และ “ถอดปลั๊กไฟ” คอมพิวเตอร์รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเพื่อตัดกระแสไฟอย่างเด็ดขาด

การสร้างสรรค์ “ออฟฟิศสีเขียว” ไม่อาจสำเร็จได้ด้วยนโยบายจากผู้บริหารเพียงอย่างเดียว แต่หัวใจสำคัญคือ “ความร่วมมือ” ของพนักงานทุกคน ทุกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ตั้งแต่การพกแก้วน้ำ การแยกขยะ ไปจนถึงการปิดสวิตช์ไฟ ล้วนประกอบร่างเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ ที่ไม่เพียงแต่ช่วยองค์กรประหยัดค่าใช้จ่าย แต่ยังเป็นการตอบแทนโลกใบนี้ ให้เรามีสิ่งแวดล้อมที่ดีและน่าอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน เริ่มต้นตั้งแต่วันนี้ ที่โต๊ะทำงานของคุณ!

Water's Odyssey with MWA

ตอน สายน้ำแห่งปัญญา

บทสรุปการเดินทางสู่สุโขทัย

แมวจิ๋ว **เรียบเรียง**
รัฐพร **ออกแบบ**

หากตระพังคือหัวใจและสรีดภงส์คือกระดูกสันหลังของระบบจัดการน้ำแห่งอาณาจักรสุโขทัย **ที่เราได้ทำความรู้จักกันไปแล้วในวารสารน้ำก๊อกฉบับที่ผ่านมา วันนี้ Water's Odyssey with MWA จะพาทุกท่านไปเจาะลึกถึง "เส้นเลือดฝอย" ที่หล่อเลี้ยงอารยธรรมแห่งนี้ ในตอนสุดท้ายของซีรีส์สุโขทัย เราจะพาไปพบกับเทคโนโลยีที่ดูเรียบง่าย แต่กลับซ่อนความเข้าใจในหลักวิทยาศาสตร์ของบรรพบุรุษไทยไว้อย่างน่าทึ่ง**

นวัตกรรมน้ำระดับครัวเรือน

ที่บริเวณโบราณสถานเชตุพน นักโบราณคดีได้ค้นพบความลับของการใช้น้ำในอดีต นั่นคือ **"ท่อดินเผาเคลือบ"** ที่ไม่ใช่เพียงท่อส่งน้ำธรรมดา แต่ถูกออกแบบให้เป็นระบบกรองน้ำโบราณอย่างชาญฉลาด ด้วยรูปทรงเรขาคณิตแบบ **"กรวยกลับหัว"** ที่มีสัดส่วนน่าทึ่ง

ความกว้างปากท่อ : 45 ซม.
ความกว้างปลายท่อ : 18 ซม.
ความยาวของท่อ ท่อละประมาณ 110 ซม.

หลักการนี้ทำให้ดินโคลนและตะกอนตกค้างอยู่ในส่วนกว้าง ขณะที่น้ำใสไหลผ่านไปยังปลายท่อที่แคบกว่า นับเป็นหลักการเดียวกับถังตกตะกอนในระบบบำบัดน้ำสมัยใหม่ที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เป็นเครื่องยืนยันว่าชาวสุโขทัยไม่เพียงมีน้ำใช้ แต่ยังใส่ใจกับคุณภาพน้ำสำหรับการบริโภคอย่างจริงจัง

ท่อน้ำดินเผาโบราณ ขุดพบที่โบราณสถานวัดเชตุพน

"กระออม" ภูมิปัญญาที่เรียบง่ายแต่ทรงพลัง

ในขณะที่ระบบใหญ่ระดับเมืองทำหน้าที่กักเก็บและกระจายน้ำ ภูมิปัญญาระดับครัวเรือนก็มีความน่าประทับใจไม่แพ้กัน เราได้พบกับ **"กระออม"** ภาชนะสานจากไม้ไผ่ที่ผ่านการยาแผลตามรอยสานอย่างพิถีพิถันเพื่อกันน้ำรั่ว

การออกแบบที่เน้นความพกพาสะดวก ทำให้กระออมใช้ได้ทั้งตักน้ำจากบ่อมาไว้ในบ้าน และเป็นภาชนะบรรจุน้ำสำหรับการเดินทางไกล สิ่งเล็ก ๆ ชิ้นนี้คือบทพิสูจน์ว่า เทคโนโลยีที่ยอดเยี่ยมไม่จำเป็นต้องซับซ้อน เพียงแค่ตอบโจทย์ความต้องการในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

นโยบายสีเขียวแห่งอดีตกาล

เมื่อโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำสมบูรณ์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชจึงทรงวางนโยบายการเกษตรที่ล้ำหน้ากว่ายุคสมัย ทรงส่งเสริมให้ราษฎรปลูกไม้ผลหลากหลายชนิดไว้ทุกครัวเรือน ทั้ง **"ป่าพร้าว ป่าลาง ป่าม่วง ป่าขาม"** และ **"ป่าหมาก ป่าพลู"** ซึ่งไม่เพียงสร้างความมั่นคงทางอาหาร แต่ยังเป็นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ยิ่งไปกว่านั้น ยังทรงให้สิทธิ์ในที่ดินแก่ผู้ที่บุกเบิกทำการเกษตรให้สามารถส่งต่อเป็นมรดกแก่ทายาทได้ นโยบายเช่นนี้ได้สร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

บทเรียนแห่งภูมิปัญญา

จากตระพัง สู่สรีดภงส์ จากท่อดินเผาเคลือบสู่กระออมไม้ไผ่ ทุกสิ่งล้วนสะท้อนปรัชญาเดียวกัน บทเรียนสำคัญที่เราได้รับจากการจัดการน้ำของอาณาจักรสุโขทัย มีดังนี้

- **การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม** - เน้นความเรียบง่าย มีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นดูแลรักษาได้
- **การจัดการแบบบูรณาการ** - การผสานระบบโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ระดับเมือง เข้ากับภูมิปัญญาระดับครัวเรือนอย่างกลมกลืน
- **การมีส่วนร่วมของชุมชน** - การสร้างจิตสำนึกให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาระบบน้ำร่วมกัน
- **การคิดในระยะยาว** - การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและนโยบายที่สร้างประโยชน์ข้ามรุ่นคน

"สุโขทัย" หรือรุ่งอรุณแห่งความสุข จึงไม่ได้เป็นเพียงชื่อของเมืองโบราณ แต่คือแนวคิดการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และการสร้างสมดุลระหว่างความต้องการของมนุษย์กับขีดจำกัดของธรรมชาติ

จบแล้วสำหรับ Water's Odyssey with MWA ในดินแดนสุโขทัย แต่การเดินทางของเรายังไม่สิ้นสุด เพราะ "น้ำ" ทุกหยดยังคงมีเรื่องราวให้เรียนรู้อีกมากมาย แล้วพบกันใหม่กับการผจญภัยครั้งต่อไปในวารสารน้ำก๊อกฉบับหน้า

อ้างอิง

- https://saranukromthai.or.th/oldchild/2051
- https://www.finearts.go.th/ayutthayahistoricalpark/view/22667-ท่อน้ำดินเผาโบราณ

เรื่อง ประปาภายในบ้าน
เลือกใช้บริการ กปน.

โดยช่างประปามืออาชีพ พร้อมเครื่องมือที่ทันสมัย

- สำรวจ ตรวจ เช็ก จุดชำรุดแตกรั่ว
- ซ่อมท่อ เปลี่ยน วางท่อประปาใหม่
- ล้างถังพักน้ำ

สะดวก ง่าย
ผ่านแอปพลิเคชัน
MWA onMobile

หรือ MWA Call Center
1125 ตลอด 24 ชั่วโมง

1125 mwa.co.th @MWAthailand